

I. Rövid választ igénylő feladatok

1. Az ókori keleti civilizációk vallási és kulturális jellemzői

Rendezze táblázatba az alábbi keleti kultúrák emlékeit, majd válaszoljon a hozzájuk kapcsolódó kérdésekre! Több kép is tartozhat egy kultúrához. (Elemenként 0,5 pont.)

A

B

C

D

E

F

1.

Képek betűjele	Kultúra megnevezése
A	
B	
C	
D	
E	
F	

2. Melyik kép kapcsolható a szigorú monoteizmushoz? (0,5 pont)

.....

3. Milyen írástípus jeleit fedezhetjük fel a **B** képen? (0,5 pont)

.....

4. Melyik képen fedezhető fel vallásalapító? Ki ő? (Elemenként 0,5 pont.)

.....

2. A középkori város és a céhes ipar

Az alábbi forrásrészletek egy német posztócéh szabályzatából valók. A forrás és ismeretei segítségével döntse el, hogy igazak vagy hamisak a táblázat állításai! (Elemenként 0,5 pont.)

„3. Szokásunk, hogy magunk ügyelünk fel kártolóinkra és fonóinkra. [...]

5. Olyanoknak, akik nincsenek benne céhünkben és nem élnek városunkban, tilos posztóra alkalmazott pecsétünket használni.

6. Aki ellen feljelentés érkezett, és nem tudta bebizonyítani tisztességes voltát, nem maradhat céhünkben [...]

9. Ősidóktól fogva szokásban van nálunk, hogy mesterségünk szükségleteivel kapcsolatban minden rendelkezést magunk adhatunk ki, kivéve, ha olyan rendelkezésről van szó, amelyek a város bíráinak vagy a tanácsnak a hatáskörébe tartoznak.

12. [...] Ha valahol szegéllyel ellátott vagy helyenként bevágott posztót találnak, vagy pedig olyat, amelyről kiderül, hogy hulladékból vagy gyapjúcafatokból készült, vagy amelyet világos fonállal javítottak meg, az ilyen posztót el kell kobozni a mestertől. [...]

13. Ha valaki a városon kívül ad szőni vagy kikészíteni posztót, és kiderül, hogy az szegéllyel van ellátva, az ilyen posztót el kell kobozni a mestertől, a mestert pedig egy évre meg kell fosztani attól a jogtól, hogy mesterségét folytassa; a határidő elteltével a tilalom felfüggesztését kérheti mestereinktől, de köteles 5 márka pénzbüntetést fizetni.

24. Ha valakinél elrejtett szövőszéket találnak, 1 márkát fizet utána.

41. Az a szövő, aki mestertársainktól a megállapítottnál többet kér, négy hétre elveszti a jogot, hogy mesterségét folytassa, ő maga és a felesége is.”

(A frankfurti posztókészítőkre vonatkozó előírások, 1345)

Állítás	Igaz	Hamis
1. A céhes termelésre alapvetően igaz, hogy a szűk piac miatt mesterségesen korlátozta a termelés mennyiségét.		
2. A céhek a posztókészítés teljes munkafolyamatát igyekeztek maguk ellenőrizni.		
3. A frankfurti posztókészítők céhének különlegessége, hogy elfogadta a kontárok tevékenységét is.		
4. A versenyhelyzet miatt a céh igyekezett minél olcsóbb alapanyagot felhasználni.		
5. A céhek jogalkotásukban Frankfurtban teljes autonómiát élveztek.		
6. A céhtagság kritériuma a városban való lakás és a szakmai hozzáértés volt.		

3. Zsigmond király külpolitikája

Ismeretei és a huszita mozgalomról szóló források segítségével oldja meg a Zsigmond és a huszitizmus kapcsolatáról szóló feladatokat!

„Zsigmond király pedig, azért is, mert ráruházott római királyi [másként: Itália királya, a császár egyik címe] tisztségénél fogva is köteles volt megvédelmezni a katolikus vallást, de elsősorban azért, mivel a husziták nagy haddá tömörülve pusztították az ő szülőföldjét, és tüzzel-vassal kegyetlenül harcoltak a szektájukhoz nem tartozók ellen, fegyverbe szólította ellenük nem egy ízben majd a magyar, majd a német nemzet haderejét, és nem kímélve őseitől örökölt hazája földjét és annak népét, nagy pusztítást vitt véghez Csehországban. [...]

Mivel Zsigmond király úgy vélte, hogy nem tudja erővel megfékezni a hitszegők dühét, egyetemes zsinati határozattal óhajtotta elfojtani a vést, és összehívatta a keresztény vallás híres egyetemes zsinatát, a konstanzit.”

(Részlet Thuróczy János krónikájából)

1. Milyen eredménnyel zárult a huszita tanítások szempontjából a konstanzi zsinat? (1 pont)

.....

2. Melyik Husszal összefüggő zsinati mozzanatot ábrázolja a kép? (0,5 pont)

.....

3. Mi volt Husz tanairól szóló vita mellett a másik, fontos zsinati kérdés? (1 pont)

.....

4. Miért nevezhette Thuróczy Zsigmond „őseitől örökölt hazája földjének” Csehországot? (1 pont)

.....

5. Mi volt a huszita mozgalom jelképe? (0,5 pont)

.....

6. Miért Zsigmond volt a huszitaellenes harcok vezetője? (1 pont)

.....

7. A képen egy huszita haditechnikai/harcászati újítást lát. Nevezze meg ezt az újítást! (1 pont)

.....

4. A francia abszolutizmus XIV. Lajos korában (komplex feladat)

A források és ismeretei segítségével válaszoljon a XIV. Lajos uralmához kapcsolódó kérdésekre!

„Önből nagy király lesz, gyermekem. Ne kövessen az építkezések meg a háborúzás iránti hajlamomban, épp ellenkezőleg: igyekezzék békében élni szomszédjaival. Adja meg Istennek, amivel neki tartozik, ne feledkezzék meg iránta való kötelességéről, és cselekedjék úgy, hogy alattvalói is tiszteljék az Urat. Kövesse mindig a jó tanácsokat, iparkodjék könnyíteni népének terhein, én igen nagyon fájjalom, hogy nem ezt tettem.”

(XIV. Lajos halálos ágyán utódához intézett szavai. Saint-Simon herceg emlékiratai)

1. Nevezzen meg egy jelentős, katonai célú építkezést, ami megterhelte a francia államkasszát! (0,5 pont)

.....

2. Nevezzen meg egy, a király élete végén a Francia Királyság részvételével zajló háborút! (0,5 pont)

.....

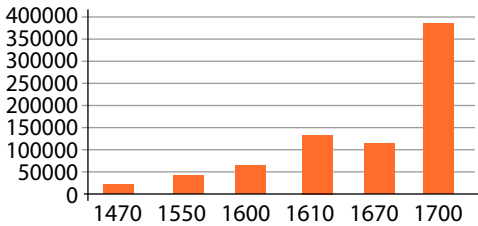
3. Milyen célokat szolgált a király képen látható, látványos építkezése? (Legalább két elemet említsen!) Hol állt a képen látható épület? (Elemenként 0,5 pont.)

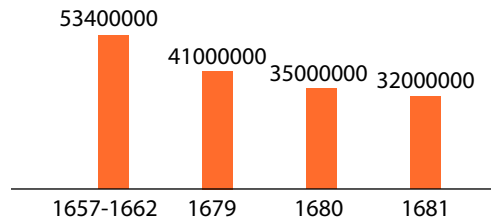
.....

.....

.....

| A francia hadsereg létszámának alakulása

| A fejadóból származó bevételek livre-ben

4. Fogalmazza meg egy mondatban, hogy milyen problémára vet fényt a két diagram? (1 pont)

.....

5. Milyen egyéb gazdaságpolitikával/gazdaságpolitikai intézkedésekkel növelhette bevételeit a francia állam? Nevezze meg a gazdaságpolitikát (0,5 pont), majd fejtse ki egy mondatban, hogy az miként növelhette a bevételeket! (1 pont)

.....

.....

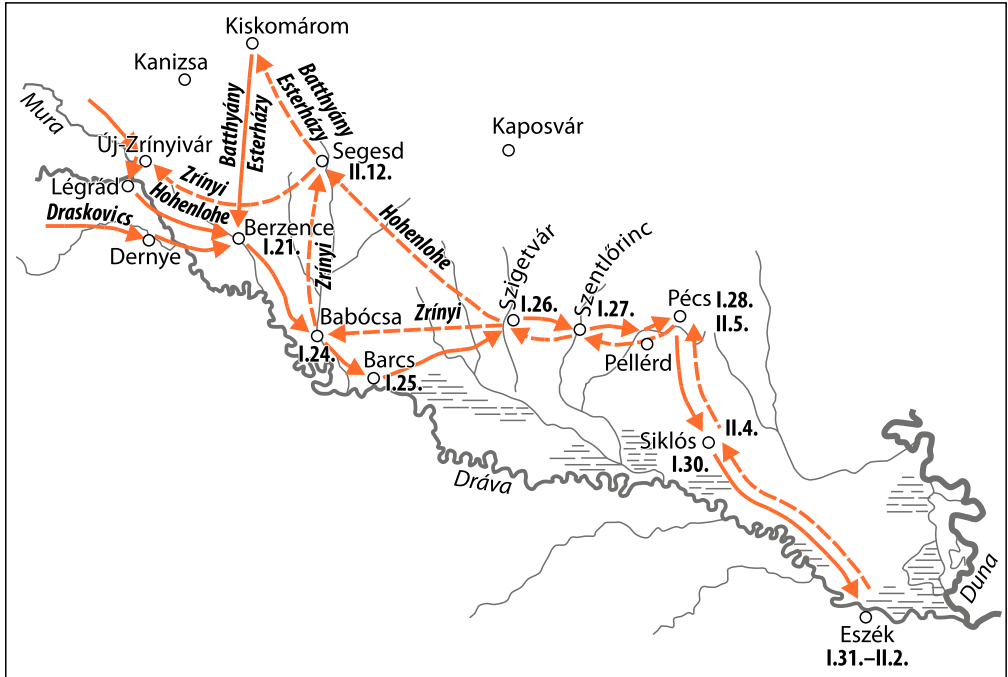
6. Milyen katonai/politikai oka volt a francia haderő a 17. század végi jelentős növelésének? (1 pont)

.....

5. Zrínyi Miklós tevékenysége és a török kiűzése Magyarországról

A térkép Zrínyi Miklós pályafutásának legjelentősebb katonai eseményét ábrázolja. A kérdések segítségével válaszoljon a térképen látható hadjáratokhoz kapcsolódó kérdésekre!

1. Melyik évben (0,5 pont) és melyik évszakban (0,5 pont) zajlott a hadjárat?
.....
2. Miért éppen ezt az évszakot választották? (1 pont)
.....
3. Milyen, a török számára fontos stratégiai pontot sikerült elpusztítani a keresztény haderőnek? (0,5 pont)
.....
4. Milyen hivatala kötötte Zrínyit a térképen látható tájegységhez, a Dráva vidékéhez? (0,5 pont)
.....

6. Az ipari forradalmak társadalmi hatásai (demográfia, életmód, nők helyzete)

A képi forrás a korszak társadalmi változásait mutatja be. Válaszoljon a kérdésekre!

Dolgozó nők Párizsban, 1904

1. Milyen munkát végeznek a fallal szemben ülő hölgyek? (0,5 pont)
.....
2. Miben volt újdonság a munkavégzők személye és társadalmi státusza? (1 pont)
.....
3. Milyen korábbi találmány használt elektromos áramot a kommunikációban? (0,5 pont)
.....
4. Ki az a magyar feltaláló, akinek a neve a telefonközponthoz kapcsolódik? (0,5 pont)
.....
5. Milyen más találmányt lát a képen, ami az ipari forradalom második szakaszához kapcsolódik? (0,5 pont)
.....

2. FELADATSOR

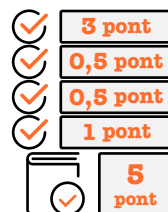
I. Rövid választ igénylő feladatok

1. Az ókori keleti civilizációk vallási és kulturális jellemzői
Elemenként 0,5 pont.

1.

Képek betűjele	Kultúra megnevezése
A	mezopotámiai/babiloni
B	egyiptomi
C	indiai
D	izraeli/zsidó
E	egyiptomi
F	egyiptomi

2. D
3. hieroglif
4. C, Buddha (Elemenként 0,5 pont.)

2. A középkori város és a céhes ipar
Elemenként 0,5 pont.

Állítás	Igaz	Hamis
1. A céhes termelésre alapvetően igaz, hogy a szűk piac miatt mesterségesen korlátozta a termelés mennyiségét.	X	
2. A céhek a posztókészítés teljes munkafolyamatát igyekeztek maguk ellenőrizni.	X	
3. A frankfurti posztókészítők cégének különlegessége, hogy elfogadta a kontárok tevékenységét is.		X
4. A versenyhelyzet miatt a céh igyekezett minél olcsóbb alapanyagot felhasználni.		X
5. A céhek jogalkotásukban Frankfurtban teljes autonómiát élveztek.		X
6. A céhtagság kritériuma a városban való lakás és a szakmai hozzáértés volt.	X	

3. Zsigmond király külpolitikája

Elemenként 0,5–1 pont.

1. Elítélték a huszita tanokat. 1 pont
2. Huszt eretnekséggel vádolták, itt éppen megfosztják rangjától, és elvezetik / majd megégetik. 0,5 pont
3. A nagy nyugati egyházszakadás megszüntetése. 1 pont
4. Mert Csehországban a Luxemburg-dinasztia uralkodott Zsigmond előtt is: pl. Luxemburgi János, Károly és Vencel. 1 pont
(Más, hasonló tartalmú válasz is elfogadható.) 0,5 pont
5. A kehely, a két szín alatti áldozás jelképe. 0,5 pont
6. (Jövendőbeli) német-római császárként kötelessége volt a katolicizmus védelme. (Más, hasonló tartalmú válasz is elfogadható.) 1 pont
7. szekérvár 1 pont

4. A francia abszolutizmus XIV. Lajos korában (komplex feladat)

Elemenként 0,5–1 pont.

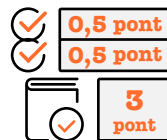
1. Erődítmények építése az ország határán. 0,5 pont
2. A spanyol örökösödési háború. 0,5 pont
3. Versailles-ben. Reprerentációs célt, illetve a kastélyba vonzott francia arisztokrácia ellenőrzését. (Elemenként 0,5 pont.) 1,5 pont
4. A költségek a hadsereg létszámával párhuzamosan emelkedtek, ugyanakkor a bevételek csökkentek. 1 pont
(Más, hasonló tartalmú válasz is elfogadható.)
5. A Colbertizmus/merkantilizmus. (0,5 pont) A gazdaságpolitika a kereskedelmi többlettel, illetőleg a kereskedelemből szerzett illetékekkel volt képes növelni a bevételeket. 1,5 pont
(Más, hasonló tartalmú válasz is elfogadható.) (1 pont)
6. A század végén Európa nagyhatalmai összefogtak a francia hegemonia megtörésére / Franciaország a közelgő nemzetközi konfliktusra – spanyol örökösödési háború – készült. 1 pont
(Más, hasonló tartalmú válasz is elfogadható.)

5. Zrínyi Miklós tevékenysége és a török kiűzése Magyarországról

Elemenként 0,5–1 pont.

1. 1664 (0,5 pont) télen (0,5 pont) 1 pont
2. Mert a török had felvonulására alkalmatlannak tűnt. 1 pont

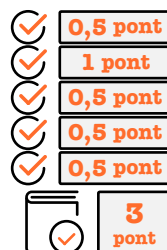
3. Az eszéki hidat.
4. Horvát bán volt, de ez volt a szülőföldje is.

6. Az ipari forradalmak társadalmi hatásai (demográfia, életmód, nők helyzete)

Elemenként 0,5–1 pont.

1. Telefonvonalakat kapcsoltak össze/telefonközpontban dolgoznak.
2. Jellemzően polgári női foglalkozás volt.
3. a távíró
4. Puskás Tivadar
5. a (villany- esetleg gáz-) világítás

7. Egyenlőség és emancipáció

Elemenként 1 pont.

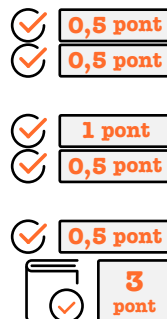
1. Emancipáció (Az asszimiláció nem elfogadható.)
2. Az 1849. évi; a szabadságharc alatt született törvényeket a katonai vereség semmissé tette. (Más, hasonló tartalmú válasz is elfogadható.)
3. A magyarországi zsidóság számarányán felüli bekapcsolódása a szabadságharc katonai küzdelmeibe / a zsidóság jelentős része elkötelezett volt a liberalizmus eszméi iránt. (Más, hasonló tartalmú válasz is elfogadható.)
4. c) vallási közösségként

8. Az első világháború (hadviselők, frontok, a háború jellege)

Elemenként 0,5–1 pont.

1. a központi hatalmak
2. 1915
3. Olaszország hadba lépésével „hátba szúrta” volt szövetségését, a Monarchiát. (Más, hasonló tartalmú válasz is elfogadható.)
4. az antantot
5. A központi hatalmak könnyű, látványos győzelmét, „kiporolják” az antant „nadrágját”. (Más, hasonló tartalmú válasz is elfogadható.)

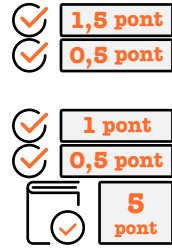
9. Magyarország háborúba lépése és részvétele a Szovjetunió elleni harcokban

Elemenként 0,5–1 pont.

1. a Don-kanyarban / Voronyezs térségében
2. Az elsőben a becsület elvesztéséről, a másodikban a helytállásról beszél.

3. Téves (inkább propagandafogásról van szó). A Vörös Hadsereg nem „morzsolódott föl”, amit az elkövetkező időszak offenzívái is mutatnak. (Más, hasonló tartalmú válasz is elfogadható.)
4. Sztálingrád térségében
5. A politikai vezetés felvette a kapcsolatot az angolszász hatalmakkal. (A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)
6. Kállay Miklós

10. Nemzetközi konfliktusok a hidegháború idején

Elemenként 0,5 pont.

Szempont	USA	SZU
Saját politikai rendszeréről	A	D
Ellenfele ideológiájáról	E	B
A kelet-európai változásokkal kapcsolatos politikáról	F	C

11. A rendszerváltozás főbb eseményei

Elemenként 0,5 pont.

Állítások	A	B	C	D	E	F
1. A képi megjelenítésben a kommunista múlttal való szakítás hangsúlyos szerepet kap. (3 elem)	X			X		X
2. Jól körülhatárolható választói csoportot szólít meg a plakát. (3 elem)				X	X	X
3. Kiemeli, hogy képviselői rendelkeznek a kormányzáshoz szükséges előrelátással, hosszú távú programmal. (1 elem)		X				
4. A párt hagyományaira, hosszú politikai múltjára épít. (2 elem)					X	X

Mely pártok koalíciója kezdte meg a kormányzást az 1990-es választások után?

Elemenként 0,5 pont.

MDF (A), FKGP (E), KDNP (F)

12. A pénzpiac működése

Elemenként 0,5 pont.

Központi (jegy-) bank: a, b, d, e, f, g

